

odvozeného práva zcela nepochybně oprávněn, použití všech obran, které měšťanstvu jako jeho předchůdci příslušely, tudíž také obrany, že vykonává jízdou po pozemcích žalobců jediné právo, kterého měšťanstvo vydržením již nabylo. Vydržení jest dle zákona planým nabývacím důvodem (§ 1452 a násl. obč. zák.) a bezelstná držba, vykonávaná po předepsanou dobu, zakládá již sama o sobě nabytí práva, které nastává tudíž samo o sobě, aniž je třeba, by ten, kdo si na právo z tohoto nabývacího důvodu nárok činí, se domáhal právního výroku, že se mu právo to přiznává. Platí v příčině nemovitých věcí i bez knihovního zápisu, ovšem s výjimkou, kterou zákon stanoví ve prospěch bezelstného nabyvatele (§ 1500 obč. zák.). Z toho tedy, že měšťanstvo ve spor nevstoupilo, a tohoto svého práva samo neuplatňovalo, nemohou žalobci ničeho pro sebe odvozovati. Předchozími stolicemi bylo zjištěno, že od roku 1865 jezdili po pozemcích žalobců pachtýři a pastýři měšťanstva města B. na jeho pozemky č. kat. 1248 a 1249 v B., jim v pachtovní nebo služební užívání dané, a že jediné pachtýř Václav H. se v letech 1893—1896 dovoloval k jízdě u tehdejšího vlastníka pozemků služebných. Dovolatelé popírají vydržení, jež odvolací soud za nabyté uznává jednak z té příčiny, že nebylo prokázáno, ba ani tvrzeno, že pachtýři nebo pastýři měšťanstva nějakým způsobem osvědčili, že vykonávají držbu práva pro měšťanstvo jako vlastníka pozemku a že ani měšťanstvo, aspoň pokud jde o předchůdce žalovaného, neučinilo nějakého náležitého projevu své držební vůle, zejména neprojevilo, že schvaluje držební úkony těchto svých pachtýřů nebo pastýřů. Vývody tyto nejsou však případné. Projev držební vůle pro měšťanstvo vyplývá při jízdách, které jeho pachtýři nebo pastýři po pozemcích žalobců podnikali, právě již z jejich poměru pachtovního nebo služebního. Žalobcům a jejich předchůdcům nemohlo býti nejasno, že pachtýři a pastýři měšťanstva tudy jezdí nikoli proto, že si osobně činí právo, tudy jezdit, nýbrž proto, že tudy vede cesta na pozemky, jichž pachtovně nebo služebně užívali. Stejně byla projevována tím i vlastní držební vůle měšťanstva jako vlastníka, neboť tento projev tkví již v tom, že odevzdala pozemky tomu kterému pachtýři nebo pastýři v užívání. V tomto odevzdání obsaženo jest již poukázání jejich na cestu, po které bylo lze na pozemky ty dojížděti. Výslovného přímého poukazu nebylo zajisté třeba vzhledem na místní povahu a zejména i vzhledem k tomu, že dle zjištění předchozích stolic tímto směrem jízda již od roku 1865 vykonávána byla a že v těch místech od mnoha let i uježděná cesta byla. Pokud se týče námítky dovolatele, že vydržení bylo přerušeno v období 1893—1896, kdy Václav H. se k jízdě dovoloval, lze poukázati na správné důvody soudu odvolacího, v nichž jest správně doličeno, že v tomto případě, v němž jedná se o nabytí držby zástupcem a to dobrovolným zástupcem, jest rozhodno jen vědomí a bezelstnost zastoupeného. Ježto zjištěno, že měšťanstvo nemělo vědomosti o dovolování se Václava H-a, trvala bezelstná držba pro měšťanstvo nadále a nenastalo přerušení její dle § 1497 obč. zák.

Čís. 2033.

Dílovedoucí koná vyšší nekupecké služby ve smyslu zákona o obchodních pomocnících.

Neuplatnil-li zaměstnavatel zrušovacího důvodu, ač k tomu byl oprávněn, nemůže obchodního pomocníka vypovědět v kratší lhůtě výpovědní, než stanovena zákonem.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 501/22.)

Žalobce byl dílovedoucím v továrně žalovaného. Dne 1. října dal mu žalovaný 14denní výpověď, načež žalobce domáhal se žalobou zaplacení mzdy až do konce prosince 1921. Žalovaný namítl, že žalobce byl pouhým pomocným dělníkem dle § 73 živn. řádu, že výpověď bez odporu přijal a že žalovaný měl důvod k propuštění žalobce. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšší soud uvedl mimo jiné

v d ů v o d e c h :

Co se týče domnělého provinění žalobce, z něhož žalovaný odvoditi hledí důvod k předčasnému propuštění ze služby, sdílí dovolací soud právní hledisko předchozích stolic, neboť přiznává-li žalovaný nyní sám, že se o tomto domnělém služebním provinění žalobce dozvěděl ještě za jeho služebního poměru, a nedovodil-li přes to z toho příslušných důsledků, které mu dle jeho domnění zákon propůjčoval, jest z toho patrné, že sám věc pokládal za malichernou a bezvýznamnou, a nemůže z toho odvozovati nyní oprávněnost kratší výpovědi, než jak ji dle zákona dáti bylo. Soud dovolací nemůže sice souhlasiti s právním názorem předchozích stolic, že žalobce ve služebním poměru k žalovanému konal převážně kupecké služby, nicméně soudí, že přiznati mu jest vlastnost zaměstnance dle zák. o obchodních pomocnících z té příčiny, že konal vyšší nekupecké služby (§ 1 zákona o obch. pomoc.), neboť je-li zjištěno, že žalobce byl v továrně žalovaného ustanoven jako dílovedoucí a v této vlastnosti vedl dohled v cívkárně a střihárně, odvažoval a přiděloval přízi k soukání, o to pečovati měl, aby z písárny nařízené práce byly vyhotoveny, že vypomáhal dle potřeby i v oddělení k navádění nití a při přejímání zboží, vedl přehled o přízích ve skladišti, měl na starosti udržování strojů soukacích a obstarával mimo to i výpočet mezd pro uvedená výrobní oddělení, a třídění vlny, jakož i vedl knihy přípravné, vysvítá již z tohoto výpočtu služeb, že jeho činnosti přiznána býti musí povaha služeb vyšších, které se podstatně odlišují od průměrných pracovních služeb pouhých pomocných dělníků, jednak vyšším stupněm odborné znalosti, jednak vyšším stupněm důvěry a zodpovědnosti, již zaměstnavatel příkázáním těchto služeb zaměstnanci osvědčuje a ukládá (§ 73 živn. ř.). Ustanovením žalobce za dílovedoucího a příkázáním mu dohledu a řízení shora dotčených výrobních oddělení továrních byla mu svěřena i uložena zcela nepochybně vedoucí a řídicí činnost v odvětví, k němuž byl přidělen. Jeho služební poměr měl tedy zcela nepochybně vlastnost služebního poměru, pro nějž platí předpisy zákona o obch. pom. (§ 1 cit. zák. a § 5 a) zák. o živn. soudech) a nerozhoduje při tom, že byl v týdenní mzdě a že se dřívější dílovedoucí spokojovali výpovědí 14denní. Žalobce tedy vším právem činí nárok na výpověď, jak ji stanoví § 20 zák. o obch. pom. a, ježto vzdání se této delší výpovědi důvodně odvozovati nelze z toho, že žalobce při dané 14denní výpovědi výslovně proti ní námitek nečinil (§§ 863 a 914 obč. zák.), dlužno jeho nárok na výplatu služebních

požitků za dobu zákonné výpovědní lhůty uznati oprávněným (§ 29 zák. o obch. pom.).

Čís. 2034.

Je-li pozemek, jenž dle § 5 požad. zák. byl přiřčen požadovateli do vlastnictví, v pachtu třetí osoby, přísluší právo, dáti jí výpověď, požadovateli teprve, až se stane knihovním vlastníkem. Nároku proti vlastníku, by mu odevzdal pozemek prostý této závady, požadovatel nemá, ač-li se vlastník k tomu zvlášť nezavázal.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 614/22.)

V řízení o požadovacím nároku drobného pachtýře uzavřena byla dohoda, již vlastník postoupil pachtýři na místo požadovaného pozemku pozemek náhradní, propachtovaný třetí osobě. Dříve ještě, nežli bylo vlastnictví na něho v knihách připsáno, domáhal se požadovatel na vlastníku žalobou vydání pozemku. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, odvolací soud ji zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není opodstatněno. Dle zjištění nižších soudů nabídl vlastník žalobcům náhradou za požadovaný pozemek podle § 5 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dílec č. p. 371/6, který je v pachtu třetí osoby, a žalobci tuto nabídku přijali. Žalobci netvrdí ani, že nevěděli, že nabízený jim náhradní pozemek jest propachtován, ani, že vlastník jim při jednání o směně pozemků přislíbil, že náhradní pozemek bude z pachtu uvolněn. Jejich tvrzení, že zástupce vlastníkův jim později připověděl, že převezmou pozemek po žních 1920 do vlastní správy, není dle zjištění odvolacího soudu pravdivým; právoplatné usnesení okresního soudu v Ch., které na základě dohody stran přikazuje žalobcům náhradní pozemek do vlastnictví, neukládá vlastníku, by odevzdal pozemek ten prostý pachtovních práv. Nelze tedy ani z dohody stran ani ze soudního rozhodnutí odvoditi povinnosti žalované, by odevzdala pozemek, jak žalobcem jest žádáno, žalobcům do vlastního obdělávání a užívání. Tohoto závazku neukládá žalované ani zákon. Ustanovení § 7 zákona o drob. pacht., které vychází z předpokladu, že požadovatel má dáti pachtýři výpověď, je-li požadovaný pozemek v pachtu třetí osoby, vztahuje se ovšem dle svého doslovu jen na případ, byl-li takový pozemek požadovateli přikázán dle § 6 cit. zák., však závěr z toho vyvozovaný, že jinak náleží po zákonu vlastníku, by zrušil pachtovní poměr, je-li přikázaný pozemek v pachtu třetí osoby, je právně mylným. Přejímací cena za přikázaný pozemek rozděljuje se podle § 26 cit. zák. dle zásad rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v exekučním řízení; požadovatele, jemuž byl pozemek přikázán, dlužno pokládati za rovna vydražiteli nemovitosti ve vnučené dražbě, pokud jinak neustanovuje zákon nebo neujednají strany v rámci dohody dle § 15 cit. zák. Z toho plyne pro případy mimo shora zmíněný případ § 7 cit. zák., že s pachtovním právem, je-li na přikázaném pozemku